

Årsrapport 2022

Stiftsudvalget for Kirken i Verden

Oven på nogle års corona-forstyrrelser blev 2022 et mere normalt år. Stiftsudvalget for Kirken i Verden arbejder med opgaver inden for områderne økumeni, mission, religionsmøde og migrantarbejde. I denne årsrapport nævnes årets vigtigste aktiviteter.

Modtagelse af ukrainske flygtninge

Den 24. februar invaderede Rusland Ukraine, og krigen har igangsat en flygtningestrøm til Danmark. Stiftsudvalget for Kirken i Verden har været engageret i situationen på forskellig vis. Lokalt har stiftsudvalgets medlemmer været involveret i fredsgudstjenester, gudstjenester på ukrainsk og andre markeringer i sogne og provstier. Stiftspræsten var med til at arrangere fredsandagt i domkirken 3. marts – og på lignende vis bliver der holdt en fredsgudstjeneste i domkirken på etårsdagen for invasionen. Stiftspræsten var desuden medinitiativtager til et fællesmøde for provstier og kommuner den 16. marts og et foredrag om situationen i Ukraine ved forsker Emil Bjørn Hilton Saggau den 19. april i Ans Sognehus. I juni blev en ukrainsk-ortodoks menighed etableret – den holder gudstjenester i henholdsvis Holstebro og Højbjerg-Elsborg Sogne. Stiftspræsten holder en tæt kontakt til dem og var med til menighedens indvielsesgudstjeneste.

Den 3. marts blev der holdt fredsandagt i Viborg Domkirke med bøn for fred i Ukraine.

Rapport om rumænske migranter i Danmark

I 2021 kom Viborg Stift via Stiftsudvalget for Kirken i Verden med i et større projekt under overskriften: "Fra pendler til landsbyboer". De øvrige projektpartnere var Folkekirkens Migrantsamarbejde, Samvirkende Menighedsplejer, Haderslev Stift og Ribe Stift. Projektets mål var

at skaffe større viden om de rumænske borgeres situation og deres ønsker og forventninger til folkekirken og danskerne generelt. Emil Bjørn Hilton Saggau, der forsker i den ortodokse kirke på Lunds og Københavns Universitet, skrev den omfattende rapport, som udkom i februar 2022. Desværre druknede lanceringen i Ukraine-krigen, som tog al opmærksomheden på udgivelsestidspunktet. Rapporten rummer imidlertid nogle gode anbefalinger, som vi fremadrettet vil bære rundt i stiftet. En stiftsinspirationsaften i februar 2023 sætter fokus på den ortodokse kirke med udgangspunkt i den rumænsk-ortodokse kirke.

Påskemesse i den rumænsk-ortodokse menighed i Ulbjerg.

Stiftsrejse: Kirkebesøg i Rumænien

Stiftsudvalget for Kirken i Verden arrangerer cirka hvert andet år en stiftsrejse. I 2022 gik turen til Rumænien med henblik på at gøre rejsedeltagerne klogere på den kirketradition og kultur, som herboende rumænere har med sig i bagagen. Rejsen fandt sted fra 23. september til 1. oktober, og 22 personer deltog i rejsen. Vi havde håbet på lidt flere, men mange var nervøse for at rejse til Østeuropa midt i en krigstid. Fra stiftsudvalget deltog Karin A. Vestergaard, Simon Fuhrmann og Grete Bækgaard Thomsen som rejseledere. Rejsen var særdeles udbytterig – deltagerne blev grundigt introduceret til Rumæniens historie, den ortodokse kirkes teologi, gudstjenesteliv og klostertradition samt den mellemkirkelige samtale mellem ortodokse, katolikker, reformerte og lutheranere. En forberedelsesaften blev afholdt med levende foredrag om Rumænien ved DR-journalist Steffen Gram. En længere rapport fra stiftsrejsen ligger på stiftets hjemmeside.

Stiftsrejsen til Rumænien blev en udbytterig oplevelse for de 22 deltagere.

Bustur til Himmelske Dage

I Kristi Himmelfartsferien blev der afholdt Himmelske Dage i Roskilde. Stiftsudvalget for Kirken i Verden arrangerede i den forbindelse en endagsbustur fra Viborg Stift i samarbejde med Ruth og Jens Kristian Egedal fra Herning. 25 personer fik en særdeles udbytterig dag i Roskilde!

Stiftsstævner om forfulgte kristne

Årets stiftsstævne blev holdt som to fyraftensarrangementer med samme program, men to forskellige steder i stiftet (Aars 12. marts og Herning 24. marts). Forfulgte kristne var temaet, og tidligere biskop Karsten Nissen holdt foredrag om emnet på baggrund af sit virke i Tænketanken for Forfulgte Kristne. Det var to gode aftener, men desværre var fremmødet beskedent.

Årets stiftsstævner satte fokus på forfulgte kristne.

Folkekirken for Internationals

Der har i længere tid været samtaler omkring muligheden for et engelsksproget gudstjenestetilbud i Viborg. I 2022 tog Stiftsudvalget for Kirken i Verden initiativ til opstart. I december blev der holdt De ni læsninger på engelsk, og der er foreløbigt planlagt en månedlig eftermiddagsgudstjenester frem til sommeren 2023. Gudstjenesterne afholdes i Houlkær Kirke på skift mellem stiftspræst Peter Fischer-Nielsen, sognepræst Kristine Jersin (Houlkær Kirke) og sognepræst Karen Stubbkjær (Vestervang Kirke). De to Viborg-provstier har støttet projektet økonomisk, så det har været muligt at honorere en organist og kirkesanger. Projektet evalueres til sommer, og det vurderes, om der er basis for at videreføre det i en eller anden form.

Netværk omkring kontakten til iranere i stiftet

I Viborg Stift ligger der tre asylcentre (Holstebro, Ranum, Aars) og et udrejsecenter (Kærshovedgård ved Bording). Kirkerne i disse områder gør en stor indsats for at skabe kontakt til beboerne på asylcentrene, og i de senere år har det særligt været kontakten til iranere, som har haft stort fokus. Siden 2015 er cirka 200-300 muslimer med iransk baggrund blev døbt i folkekirkemenigheder i stiftet.

Én gang årligt inviterer stiftsudvalget til et møde for de kirker, der er særligt engageret i kontakten til iranerne i stiftet. I 2022 blev mødet afholdt i forbindelse med en større inspirationsdag 7. september i Nørrelandskirken, Holstebro. Formålet var som tidligere år at udveksle erfaringer og drøfte evt. fælles initiativer. På årets møde blev det klart, at farsi-arbejdet ikke fylder så meget i vores stift, som

det før har gjort. Mange iranere har forladt centrene af den ene eller anden grund, og har man fået opholdstilladelse i Danmark, flytter man typisk til de større byer. Derfor vil stiftsudvalget i 2023 arbejde på, at farsi-netværket bliver omdannet til et bredere migrantnetværk.

Stiftsudvalget valgte også i 2022 at give økonomisk støtte på 10.000 kr. til den folkekirkelige sommerlejr for iranere i Vestdanmark, der blev afholdt på Djursland Efterskole. Stiftsudvalget sendte desuden efter ansøgning et økonomisk tilskud på 14.500 kr. til Bording Bibelcafé, der gør et stort arbejde i forhold til beboerne på Udrejsecenter Kærshovedgård.

Der er tradition for, at mange iranske kristne fra Udrejsecenter Kærshovedgård møder op til den årlige forbønsgudstjeneste for forfulgte kristne. Det var også tilfældet i 2022.

Provstikomiteer for ydre mission

Der findes lige nu provstikomiteer for ydre mission i syv ud af elleve provstier i stiftet. Hvert år samler stiftsudvalget provstikomiteerne til et inspirationsmøde. I 2022 fandt mødet sted den 7. september i Nørrelandskirken, Holstebro. Udover drøftelse om arbejdet i provstierne, lyttede vi til et spændende foredrag om nytænkning i mission ved Anne Mie Skak Johanson. Mellem møderne sørger stiftspræsten for at dele nyheder fra stiftsudvalgets arbejdsområder via en nyhedsmail.

Provstikomiteerne har stort fokus på udsendelse af provstivolontører – en aktivitet, der bl.a. har været udfordret af corona og stramning af indrejsereregler. Biskop Henrik Stubkjær har foreslået, at de hjemvendte provstivolontører kommer forbi til en snak og en kop kaffe i bispegården. Den 2. februar skete det første gang – og i 2023 udvides mødet til et lidt længere hjemkomstseminar, hvor biskoppen fortsat medvirker i dele af programmet. Målet er at sætte fokus på, hvordan erfaringerne fra volontørholdet kan omsættes til et engagement i folkekirkens arbejde herhjemme.

I 2022 har stiftsudvalgsformanden og stiftspræsten desuden tilbudt at besøge de forskellige provstiudvalg i stiftet. Det førte til gode og udbytterige møder med provstiudvalgene i Holstebro, Lemvig, Skive-Salling og Vesthimmerland samt deltagelse i Ikast-Brande Provstis budgetsamrådsmøde.

Biskop Henrik Stubkjær mødtes 2. februar med stiftets provstivolontører.

Forbønsgudstjeneste for forfulgte kristne

For niende år i træk arrangerede stiftsudvalget forbønsgudstjeneste for verdens forfulgte kristne. Det skete det den 13. november i Viborg Domkirke. 120 personer havde fundet vej til gudstjenesten, der blev ledt af Biskop Henrik Stubkjær. I år blev der sat fokus på situationen i Afghanistan, og Kenneth Kühn fra organisationen Elam Ministries var årets prædikant. Efter gudstjenesten var der samvær i sognegården, hvor Kenneth Kühn fortalte lidt mere om situationen for kristne i Afghanistan.

I år blev gudstjenesten arrangeret i samarbejde med den katolske kirke i Viborg, Sankt Kjelds Kirke. Det var en god måde at styrke de økumeniske bånd mellem folkekirken og den katolske kirke på, og på baggrund af de gode erfaringer vil vi i 2023 forsøge at udvide arrangørgruppen yderligere, så der også bliver deltagelse fra en frikirke og en ortodoks menighed.

Ved årets forbønsgudstjeneste blev der bedt for forfulgte kristne på mange sprog – her dansk, vietnamesisk, ukrainsk og italiensk.

Kontakten til venskabsstifter

Viborg Stift har to venskabsstifter: Guildford Stift i England og Kristi Lutherske Kirke i Nigeria, som faktisk ikke er et stift, men en hel kirke.

Præsterne fra Herning Nordre Provsti besøgte Guildford Stift i marts 2022. Og Biskop Andrew Watson deltog i Viborg Stifts præstestævne i juni, hvor han holdt et særdeles inspirerende foredrag om kirkeliv efter corona. En pilgrimsvandring for danske og engelske præster er ved at blive planlagt – den kommer til at finde sted i september 2023.

Biskop Andrew Watson fra Guildford Stift holdt foredrag på årets stiftspræstestævne i Viborg.

I 2022 besøgte den nigerianske ærkebiskop Musa Filibus Danmark, og i den forbindelse havde stiftspræsten et udbytterigt møde med ham. Forskellige planer og initiativer blev drøftet, men det har endnu ikke været muligt at følge op på dem. I september havde stiftspræsten og stiftsudvalgsmedlem Simon Fuhrmann desuden mulighed for at mødes med den nigerianske biskop Peter Bartimawus i forbindelse med Kirkernes Verdensråds generalforsamling i Karlsruhe.

Stiftsudvalget tog i 2022 del i projektet "Fattigdom på spil", som også involverer Kristi Lutherske Kirke i Nigeria, Mission Afrika og Kirke til Kirke-samarbejdet (provstikomiteerne for ydre mission i Herning-provstierne og Ikast-Brande Provsti). To unge provstifortællere var i februar og marts rundt i konfirmandstuer i stiftet og introducere konfirmanderne for fattigdomsproblematikker på baggrund af et spilprojekt, hvis cases kommer fra kirken i Nigeria. Stiftsudvalget ser spilprojektet som en god mulighed for at introducere også yngre målgrupper i stiftet for værdien af internationale venskabsrelationer. Derfor valgte stiftsudvalget i 2022 at støtte projektet økonomisk, så også sogne uden for Kirke til Kirke-provstierne kunne få besøg af provstifortællerne.

Fattigdom på spil bragte konfirmander i Viborg Stift tættere på virkeligheden i Nigeria.

Deltagelse i helsemesser i Viborg Stift

I 2021 nedsatte stiftsudvalget en ad hoc-arbejdsgruppe med ansvar for udarbejdelse af et standkoncept, der kan bruges på helsemesser i stiftet. På grund af corona-nedlukning var det kun muligt at deltage i en enkelt messe i 2021, og i 2022 blev – af andre grunde – alle de messer aflyst, som vi havde tilmeldt os. Men arbejdet fortsætter ufortrødent, og den 21.-22. januar 2023 er vi til stede på Etos Helsemessen i Viborg.

Øvrige opgaver

Ud over de nævnte aktiviteter har stiftsudvalget også i 2022 udført en række repræsentationsopgaver. Stiftsudvalget repræsenterer Viborg Stift i Det Mellemkirkelige Råd, Folkekirkens Migrant-samarbejde (ressourcenetværket på migrantområdet), Folkekirke & Religionsmøde, Danske Kirkers Råd og Folkekirkens Nødhjælp. Stiftspræsten er desuden medlem af Dansk Missionsråds Studieudvalg og Mission Afrikas tænketank. Foredrag og oplæg rundt omkring i stiftet er også en del af stiftsudvalgets og stiftspræstens løbende aktiviteter.

Kommunikation

Det er en konstant udfordring at få stiftsudvalgets aktiviteter kommunikeret godt ud i stiftet. I 2022 har stiftsudvalget benyttet sig af en række forskellige kommunikationskanaler: stiftsudvalgets hjemmeside (underside på stiftets hjemmeside), stiftsudvalgets Facebook-side (følges p.t. af 456 personer), stiftets nyhedsmail, DAP (folkekirkens intranet), pressemeddelelser samt målrettede e-mails til personer, målgrupper og menigheder i stiftet. Trods en vis succes er det fortsat et område, hvor der er forbedringsmuligheder.

Møder

Stiftsudvalget har afholdt fire ordinære udvalgsmøder i 2022 – referaterne fra disse kan læses på stiftets hjemmeside. Biskop Henrik Stubbjær deltog i august-mødet – det er aftalt, at han deltager i ét årligt møde. Ud over stiftsudvalgsmøderne har de forskellige ad hoc-arbejdsgrupper holdt møder efter behov.

Økonomi

Stiftsudvalget for Kirken i Verden havde i 2022 et budget på 175.000 kr. Af disse blev kun cirka 125.000 kr. anvendt. At alle budgetmidler ikke blev brugt, skyldes blandt andet, at det ikke var muligt at gennemføre en besøgsrejse til Nigeria, og at stiftsrejsen til Rumænien endte med et lille overskud. Et 2023-budget på 195.000 kr. er allerede godkendt af stiftsrådet. Stiftsudvalget indsender primo 2023 et budgetønske for 2024 på 195.000 kr.

Stiftsudvalgets medlemmer pr. 1. januar 2022

Niels Iver Juul forlod i 2002 stiftsudvalget og sin rolle som næstformand i forbindelse med fraflytning fra stiftet. Inge Rørbæk blev valgt som ny næstformand. Der er endnu ikke fundet et nyt stiftsudvalgsmedlem, så ved indgangen til 2023 består Stiftsudvalget for Kirken i Verden af disse medlemmer:

Karin A. Vestergaard, Ikast (formand); Inge Rørbæk, Viborg (næstformand); Arne Bach, Herning (udpeget af stiftsrådet); Grete Bækgaard Thomsen, Lemvig; Ole Andersen, Kjellerup; Kristine Jersin, Viborg; Simon Fuhrmann, Levring; Gert-Oluf Schwarz Lausten, Snebjerg; Peter Fischer-Nielsen, Højbjerg (stiftspræst).